

Notat

Til Klima-, Miljø- og Teknikudvalget

Behov for forebyggende indsats mod egeproceessionsspinderen

Resumé

Klima-, Miljø- og Teknikudvalget orienteres om natsværmeren egeproceessionsspinder (herefter EPS), som forventes at sprede sig til København fra andre egne af landet med konsekvenser for borgeres og husdyrs sundhed, hvis den får mulighed for at etablere sig. En forebyggende indsats kræver, at der afsættes midler.

Sagsfremstilling

EPS (også kaldet 'larven fra helvede') er en natsværmer, der lever og lægger æg på egetræer, og som i sit stadie som larve kan give sundhedsproblemer for mennesker og dyr. I larvestadiet i maj-juli har EPS mikroskopiske brandhår, og brandhår i deres efterladte pupper er aktive i op til 8 år. Brandhårene kan ved kontakt give kløe og allergiske reaktioner på hud og øjne. Desuden åndedrætsbesvær for 1 ud af 1.000 personer. Også dyr kan blive stærkt generet. Se fotos i bilag 1. Ved angreb kan det være nødvendigt at afspærre fx arealer i parker, opholdsarealer, legepladser og løberuter i de angrebne områder.

Spredning af EPS i Danmark

EPS er hjemmehørende i Central- og Sydeuropa. Dens larver er første gang blevet fundet i Danmark i Odense 2025. Her blev der i maj fundet 2.000 reder på ca. 1.000 egetræer inden for et areal på cirka 5,6 km². I sommeren 2025 er EPS konstateret i Nyborg, Kerteminde og Horsens. Arten er endnu ikke konstateret på Sjælland, men det vurderes at være et spørgsmål om tid før det sker. Der er en reel risiko for at EPS kan dukke op i København allerede i 2026, men det kan også vare få år. EPS kan sprede sig som æg på nye træer, som udplantes i byen eller som vingede natsværmere, der selv med tiden breder sig.

Odense Kommune har i 2025 brugt 2,3 mio. kr. på fjernelse af EPS. Ud fra erfaringerne fra Odense anslås det, at forsøg på bekæmpelse af større udbrud af EPS i København vil kunne koste mellem 5 og 10 mio. kr. årligt. Erfaringer fra bl.a. Holland viser desuden, at det kan være meget svært at komme af med EPS, hvis den først har etableret sig.

23-01-2026

Sagsnummer i F2
2025 - 25971

Dokumentnummer i F2
232939

Sagsnummer i eDoc
2025-0399115

Parker, Kirkegårde og Renhold

Njalsgade 17
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Forvaltningen vurderer, at det med etablering af en forebyggende indsats vil være muligt at holde angreb nede og forebygge, at EPS etablerer sig med de gener, det fører med sig. Forebyggende indsatser betyder også, at risikoen for mere omfattende og omkostningstunge indsatser som i Odense kan reduceres.

Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen i Københavns Kommune gennemgår i dag alle nyindkøbte egetræer for at sikre, at de ikke er inficeret med æg. Desuden er forvaltningen særligt opmærksom på underretninger om udbrud af EPS. Dette er dog ikke tilstrækkeligt til at sikre hurtig opsporing af eventuelle angreb, fx via flyvende EPS.

Behov for forebyggende overvågning af EPS

Som forebyggende indsatser anbefaler forvaltningen, at der igangsættes en systematisk overvågning af EPS-forekomster på byens egetræer. Dels ved, at alle byens egetræer registreres i GIS (Geografisk Informationssystem), hvor træerne registreres digitalt og kan vises på kort, dels ved, at der indkøbes og opsættes fælder på udvalgte steder. Fælderne fanger natsværmere ved at udsende signalstoffet feromon, som lokker dem til. På den måde giver fælderne en tidlig indikation på, hvor der kan være udvikling af EPS. Ved fund af EPS vil forvaltningen straks iværksætte en fjernelse af lokale udbrud.

Den forebyggende indsats vil have en engangsudgift på 650.000 kr. til registrering af byens egetræer, indkøb og opsætning af fælder samt indkøb af tilsynsmodul i GIS til brug for styring af løbende tilsyn og indsatser. Den løbende udgift til tilsyn og drift af feromonfælder og opdatering af GIS-registreringer estimeres til 150.000 kr. årligt.

Fjernelse af EPS

I tilfælde af forekomst af EPS kræver fjernelse brug af specialværktøj og insektgifte, som kræver politiske godkendelse og dispensation fra Miljøstyrelsen. Fjernelse af EPS kræver et stort sikkerheds-setup ift. beskyttelse af medarbejderne.

Fjernelse af EPS ved hurtig indsats efter fund af lokale udbrud estimeres til en udgift på omkring 0,5 mio. kr. pr. udbrud, herunder 100.000 kr. til den nødvendige dispensation. Da det som nævnt kan vare år, før første angreb viser sig, anbefaler forvaltningen, at midler til hurtig fjernelse først afsættes, når EPS er konstateret i København eller i en nabokommune. Det vil være muligt, midlertidigt at håndtere en første forekomst, indtil midler kan blive afsat.

Politisk handlerum

Klima-, Miljø- og Teknikudvalget kan henvise finansiering af forebyggende overvågning af EPS til kommende budgetforhandlinger.

Hvis der afsættes midler på Overførselssagen 2025/2026 til engangsudgifter samt varige driftsmidler, vil der være størst mulig

sikkerhed for at overvågningen kommer på plads før et eventuel angreb af EPS.

Udvalget kan henvise finansiering til hurtig fjernelse til kommende budgetforhandlinger, hvis behovet opstår.

Videre proces

Forvaltningen vil fortsætte den nuværende indsats med tilsyn af nyindkøbte træer og skærpet opmærksomhed i forhold til udbrud andre steder i landet.

Rikke Skovbølling Brandt
Vicedirektør

Bilag 1 Fotos af Egeproceessionsspinderen og effekter på mennesker og dyr

Kilde: Billeder fra Branchearbejdsmiljøudvalget fra Jord til Bord.

Fig. 6 Egeproceessionsspinderens larve med udviklede brandhår. Sharon Padanilam, Shutterstock.

Fig. 1 Rede med egeproceessionsspindere.
Ferenc Lacatos, University of Sopron, Bugwood.org

16-12-2025
Sagsnummer i F2 2025 - 26441
Dokumentnummer i F2 234801
Sagsnummer eDoc 2025-0405699

Kilde: Billeder fra Bent Jensen, Københavns Universitet.

